

Barraca del Lledó

Castellbell i el Vilar

Ubicació

Comarca: Bages
Lloc/Adreça: El Lledó
Alçada: 322

Coordenades:

Latitud: 41.6587
Longitud: 1.88841
UTM Est (X): 407450
UTM Nord (Y): 4612480

Classificació

Número de fitxa 08053 - 313
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Edifici
Estil / època: Contemporani Modern Popular
Segle XVIII-XIX
Estat de conservació Bo
Notes de conservació: La llosa de tancament s'ha desplaçat del seu emplaçament.
Protecció Legal
Observacions protecció: BCIL -Pla d'Ordenació Urbanística Municipal (2015)
Accés Fàcil
Ús actual: Sense ús
Titularitat Privada
Titular: 08052A0060001000000OG
Autoria de la fitxa Jordi Montlló i Laura Bosch
Data de registre de la fitxa: dg., 29/01/2017 - 01:00

Descripció

Barraca de pedra seca ubicada al nord-est del municipi, a mà dreta del camí que mena des del Grau fins al Lledó. Per accedir-hi cal arribar a una cruïlla que enllaça a mà esquerra amb el camí de la Font del Lledó i a la dreta amb un camí o corriol mig abandonat per on transiten les motocicletes tot terreny. En agafar aquest darrer, a pocs metres, a la dreta s'observa una estructura de planta rectangular amb un amuntegament de pedres per tot el voltant. Per sobre mateix, unes terrasses amples i ermes aguantades per un mur de pedra seca molt ben executat. La barraca es troba recolzada en aquest mur, al centre aproximadament. És de planta rectangular, de 2,20 per 1,50 metres respectivament (mides preses a l'interior).

Els blocs de pedra són força regulars, sobretot els de la façana principal, deixant els més ben escairats per les pedres cantoneres i els brancals. La pedra està calçada amb pedruscall, en forma de falques introduïdes a cops de mall o maceta per evitar un possible moviment estructural. La porta està orientada a l'oest, lleugerament desplaçada del centre amb el llindar recolzat en el mur dret de la construcció. Té doble llinda, plana (l'interior està esquerdada). Mesura 1,07 metres d'alçària per 0,68 metres d'amplada. Els murs tenen un gruix mínim de 0,50 metres. La coberta és troncocònica, construïda amb la tècnica de la falsa volta i amb la clau ben visible. Una de les lloses s'ha desplaçat per l'erosió de la terra del recobriment exterior per on entra la llum i l'aigua. S'observen alguns pegats de morter i les restes de les ferramentes que havien aguantat una portella de fusta.

Observacions:

Aquesta barraca no està inventariada per l'Observatori del Paisatge de Catalunya dins el projecte Wikipedra.

Història

La tècnica de la pedra seca es caracteritza per l'ús de la pedra sense treballar i sense cap material d'unió. Les irregularitats de les lloses es corregeixen amb pedruscall. La pedra només es treballa quan ha de tenir una tasca específica, com llindes o escaires. A Castellbell i el Vilar aquesta tècnica s'utilitza en les barraques de vinya, en les parets de marge per aterassar el terreny i també en alguns ponts per facilitar el pas dels torrents.

Es tracta d'una tècnica amb uns orígens molt remots però que la seva expansió es vincula amb el creixement de la viticultura durant la segona meitat del segle XIX (SOLER i PERARNAU:1985). No hi ha testimonis, ni documentació que puguin aportar una cronologia més antiga. Els condicionants que afavoreixen l'aparició de les barraques són: un increment de l'àrea cultivable que provoca la construcció de parets de pedra seca per formar feixes; una atenció més continuada que reclama el conreu de la vinya, creant la necessitat d'aixopluc i magatzem d'eines del pagès que restarà més temps lligat al camp; i, finalment, la presència al Bages, d'un estrat rocós molt pròxim a la superfície.

La situació geogràfica d'aquestes barraques ve condicionada per la necessitat d'aprofitament de l'espai conreat. Podem trobar, per tant, barraques construïdes entre dues feixes de diferent nivell, sempre i quan siguin del mateix propietari. També podem trobar barraques enmig del camp, però es deu al mateix condicionant, ja que segurament es tracta d'una franja del camp rocosa o de difícil utilització pel conreu. Finalment, també podem trobar les barraques en un racó del camp, on s'amuntegaven les pedres extretes de llaurar, o fora del camp semi excavades en un marge. Segons la tipologia de la seva construcció, poden ser de planta circular o quadrangular i poden ser construccions isolades o estar adossades en un marge o altra construcció. La volta de les de planta circular es fa per aproximació de fileres. En canvi, les de planta quadrangular poden tenir la volta per aproximació de fileres o en base a un sistema piramidal. Pel que fa al tema dels constructors, es pot parlar de tres teories: l'existència de quadrilles de "barracaires" itinerants, els "sardans", o el propi pagès. L'existència del sardans s'ha recollit en el treball de Soler i Perarnau (1985) gràcies a un informant que situa aquests personatges a finals del segle XIX. Es tracta d'homes procedents de la Cerdanya, segurament la part alta de la Cerdanya, que oferien els seus serveis per a la construccions de

pedra seca, com activitat complementària en èpoques climatològicament adverses en el seu lloc de residència.

Bibliografia

- MARTÍN i VILASECA, Fèlix i PREIXENS i LLEVADOT, Josep (2005). Les construccions de pedra seca. Inventari de cabanes de volta, balms murades i aljubs a les terres de Lleida. Pagès editors. Lleida.
- QUERALT BOLDÚ, Ramon (2008). Les cabanes de volta de les Borges Blanques. Paisatges, fets i gent. Cossetània edicions. Valls.
- RIPOLL, Ramon, coord. (2010). La pedra seca. Evolució, arquitectura i restauració. Col·lecció Arquitectura tradicional, vol. 3. Edicions Brau. Figueres.
- SOLER i BONET, Josep M. i PERARNAU i LLORENS, Jaume (1985). "Les barraques de vinya al terme municipal d'Artés (Pla de Bages)"; dins Dovella, núm. 17. Manresa, pàgs. 37-43.
- SOLER i BONET, Josep M.(1987). "Barraques i tines, construccions per a la vinya"; dins Dovella, núm. 24. Manresa.
- SOLER i BONET, Josep M.(1988). "La tècnica de la pedra seca. La construcció popular"; dins Dovella, núm. 29. Manresa, pàgs. 47-52.
- SOLER i BONET, Josep Maria (2000). "La construcció en pedra seca, arquitectura, patrimoni i tradició"; dins Dovella, núm. 70. Manresa, pàgs. 9-11.
- VALLS i PUEYO, Joan (2002). Les construccions de pedra seca al terme de Castellbell i el Vilar; dins Dovella, núm. 78. Manresa, pàgs. 56 - 59.

